אבל איסור הבא מעצמו.

בר.

לעיל כח: וש"נ],פסחים לו. נזיר ד. קדושין עז: וכריתות כג.ז. ג) ולעיל כב:], ד) לעיל כב:, ד) וזכחת כב:], ד) לעיל כב:, ד) וזכחת כנ״ל, ד) [ועי׳ תוספות פסחים לו. ד"ה האוכל ותום׳ שם קכ. ד"ה מה], ז) לשון אכילה אפיי במסרחת הא

על ליה יום הכפורים מגו דאיתסר

האי גברא בשחוטה משום יוה"כ

איתסר נמי בנבילה משום יוה"כ

היינו כולל באיסור הבא מאליו

דיוה"כ בא מאליו הוא: אבל באיסור

הבא מעלמו. כלומר על ידי אדם

עלמו כגון איסור שבועה הבא לו

על ידי דיבורו לא אמרי': בשלמא

לר"ש בן לקיש. דמוקי לה

בחלי שיעור: משום הכי פטר ר'

שמעון. דקסבר כל שהוא נמי מושבע

ועומד הוא דתניא ר' שמעון אומר

כל שהוא למכות: אלא לר' יוחנן.

דמוקי לה משום כולל אמאי פטר

ר' שמעון: פטור. מחטחת דלח חתי

כרת דיוה"כ וחייל על איסור נבילה

או אאיסור אבר מן החי אם לא

נתנבלה מבערב ואע"ג דיום הכפורים כולל הוא: **נשלמא לר"ל.** דמוקי לה בחלי שיעור היינו דמשכחת לה

בלאו והן דקיימא לן (לקמן דף כה.)

אין הרבן שבועה בא אלא א"כ אתה מולא בה לאו והן דכתיב ויקרא הן

להרע או להיטיב דמשמע דבר וחילופו והאי מפרש שלא אוכל חלי

שיעור נבילה משכחת לה נמי בשבועה שאוכל חלי שיעור נבילה

דלאו נשבע לבעל את המלוה הוא: אלא לר' יוחנן. דמוקי לה

בשיעור שלם ומשום כולל ועל כרחך במפרש נבילות אוקימתה

משום קושיא קמייתא דרישא וסיפא: בשלמא. שבועה שלא אוכל

משכחת דחיילה הע"פ שמושבע ועומד משום כולל: הלה הן.

שבועה שאוכל נבילות ושחוטות מי משכחת לה דתיחול אנבילות

ולבטל שבועת הר סיני: ה"ג אלא כדרבא ולא גרס משכחת לה

כדרבא. והכי פירושה לא תשני לעיל קושיא דרישא וסיפא כאן

בסתם כאן במפרש אלא כולה בסתם ואוכלין שאינן ראוין

לאכילה דקתני רישא פטור כדרבא מיפרשא כגון עפר שאין

ראוי לאכילה אבל נבילות ראויות לאכילה הן ואריה הוא דרביע עלייהו ותו לא קשיא מידי לר' יוחנן דמשכחת לה בלאו והן אף

בשיעור שלם דהא לא אוכל סתמא קאמר אם אכל נבילה חייב שהרי כלל בסתמו דברים המותרים והאסורים ומיתסרי אסורים על ידי

כולל והן משכחת לה דהא אוכל סתם קאמר ומקיים שבועתו בדברים

המותרים ואם לא אכל חייב: אף אנן נמי תנינא. דבנבילות ראויות

לאכילה חשיב להו: הרי אשתו אסורה. אלמא אכילה היא:

הגהות הב"ח (ה) תום' ד"ה אלא כדרבא וכו' דעלמא גרסי משכחת: (ב) בא"ד וא"ת

תום' ד"ה אלא וכו' בתאנים השוערים. כליסנה דקרא כתאנים השוערים אשר לא תאכלנה מרוע (ירמיה כט):

גליון הש"ם

מוסף רש"י כל שהוא למכות. אאכילה כל שהוא עובר בלאו (מעילה יח.) בכל האיסורין, למכות בהתראה (לעיל כא:). ולא אמרו בכזית. הלכה למשה מסיני, אלא לקרבן. לענין קרבן דשגגת כרת האוכל נבילה מכרת (קדושין עז:) איום שוגג פטור מחטאת. דאי איסור יום הכפורים חל על איסור נבילה, ואם בו ביום אסורה קודם יום הכפורים משום אבר מן החי (פחחים מיגו דאתי יום הכפורים נמגר למני יום ישכפולים ואימוסף איסורא לגבי שאר מילי, אמוסף נמי לגבי נבילה, ור"ש לטעמיה דאמר במסכת כריחות (כג.) דאפילו איסור חמור לא אתי וחייל על איסור קל (נזיר ד.) הרי אשתו אסורה לו. שהכי אכל

אוכליו (לעיל כב:).

באיסור הכא מאליו. כגון האוכל נבילה ביום הכפורים דפליגי באיסור הבא מעצמו לא אמר. וא"ת והא נמי איתא בהדים ווהו איסור הבא מאיו. במשנה דמייתי לקמן יש אוכל אכילה אחת וחייב רבנן ורבי שמעון דמחייבי ליה רבנן חטאת משום יוה"כ ואע"ג דהויא נבילה מקמי יום הכפורים ואין איסור חל על איסור הכא עליה ד' חטאות ואשם אחד וקחשיב מוקדשין אע"ג דאיסור הבא חייל דיום הכפורים איסור כולל הוא דקודם בין השמשות היה מעלמו הוא וכן האוכל גיד הנשה של עולה בס"פ גיד הנשה אסור זה בנבילה ומוחר בשחונוה

באיסור הבא מאליו באיסור הבא על ידי

עצמו לא אמרינן בשלמא לריש לקיש

משום הכי קא פמר רבי שמעון דתניא

רבי שמעון אומר כל שהוא למכות ולא ⁴

אמרו כזית אלא לקרבן אלא לרבי יוחגן

מאי מעמא דרבי שמעון דפמר מידי הוא

מעמא אלא משום איסור כולל רבי שמעון

לטעמיה דלית ליה איסור כולל ידתניא

רבי שמעון אומר האוכל נבילה ביוה"כ

פטור בשלמא לריש לקיש משכחת לה

בלאו והן אלא לר' יוחנן בשלמא לאו

משכחת לה אלא הן היכי משכחת לה אלא

כדרבא דאמר רבא שבועה שלא אוכל

ואכל עפר פטור אמר רב מרי אף אגן גמי

תנינא יקונם אשתי נהנית לי אם אכלתי

היום ואכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים

(חולין דף קא.) ויש לומר דהכא באיסור הבא מעלמו על עלמו קאמר דלא אמרינן אבל מוקדשין שאסורין על כל העולם אמרי׳ ומ״מ פריך לקמן שפיר והרי הקדש דאיסור הבא מעלמו דכיון דלא איירי תנא באיסור הבא מעלמו לא ה"ל למינקט הקדש אע"ג דאסור על כל העולם: האוכל נכילה כיום הכפורים פמור. מתוך פ״ה משמע דאיירי אפי׳ בנתנבלה ביוה״כ וקשיא דלמ"ד ס"פ גיד הנשה (שם דף קג.)

בהמה בחייה לאו לאברים עומדת חל איסור יוה"כ מחיים ואפי׳ למ"ד לאברים עומדת כי מתה פקע איסור אבר מן החי וחלו איסור נבילה ואיסור יוה"כ בבת אחת ור"ש מודה באיסור בת אחת ומיהו יש לומר דאיסור יוה"כ לא חייל לא מחיים ולא לאחר מיתה משום דאית ביה איסור עשה שאינה זבוחה דכתיב (דברים יב) וזבחת ואכלת מה

הרי אשתו אסורה לו הכי השתא התם כיון דמעיקרא אכל והדר אשתבע ליה חשובי שאתה זובח אתה אוכל אבל מה שאי אתה זובח לא ולרילב"א אין

נראה פירוש זה דא"כ למ"ד לאו לאברים עומדת היכי מצי חייל איסור אבר על עשה דשאינו זבוח ובס"פ גיד הנשה (שם) דאמר כגון שנטרפה עם יליחת רובה דחיסור חבר וחיסור חלב וחיסור טריפה בהדי הדדי קאתו והיכי חיילי כולם על איסור דשאינו זבוח דאפי׳ במעי האם קיימא באיסור זה ומהאי טעמא תקשי נמי למ״ד לאברים עומדת איסור אבר מן החי היכי משכחת לה דלא קיימא לאברים במעי האם וא"כ היכי חייל על איסור שאינו זבוח אלא ודאי וזבחת לא אתא לאסור דבלאו הכי אסורה וקיימא מחיים באיסור אבר מן החי ולאחר מיתה באיסור נבילה אלא בא להתיר את האסור ופירש לך דבשחיטה שריא ולא בנחירה אלא כדקיימא קיימא כמו (בכורות דף טו.) בי תובח ולא גיוה דלית ביה עשה אלא קאי באיסור לאו הראשון ובנתנבלה מערב יוה"כ דוקא איירים: אלא הן היבי משבחת לה. דאפי' ע"י כולל נמי לא אמרי דתיחול השבועה לבטל המלוה וקשה לרילב"א דתני בירושלמי שבועה שלא אוכל מלה ואכל מלה בלילי פסח חייב אלמא דבאיסור כולל חיילא שבועה לבטל את המלוה ותירץ דהכא דוקא לא חיילא שבועה משום שהזכיר נבילה ונשבע עליה לאוכלה אבל התם דלא מדכר פסח חיילא עליה שבועה ולפי זה משכחת הן אפי׳ בדברים האסורים כשאומר סתם שאוכל וקשיא לפי׳ דקתני התם

חשובי סיפא שבועה שלא אוכל מצה בלילי פסח פטור אמאי נקט בלא כולל בכולל נמי שאר לילות עם לילי פסח כיון שהזכיר נמי לילי פסח פטור וי"ל דה"יג בעי למימר ולא חץ למיתני אלא שהזכיר לילי פסח ור"י מפרש דודאי שג ואל תעשה כדאיירי הכא לא חיילא דקאמר שבועה שאוכל ולא אכל אבל התם בנשבע שלא לאכול ואכל דהוי בקום עשה ודאי חיילא: אלא כדרבא בו'. פי׳ בקונט׳ דסוגיא דעלמא (4) גרסינן משכחת לה כדרבא ומפרש לה בנבילה המסרחת והקשה חדא דמסרחת לא מיקריא נבילה ואר״ת דאין זו קשיא דשפיר מיקרי נדילה מדאיצטריך קרא למעוטי לר"ש בשילהי ע"ז (דף סח. ושם) דדריש הראויה לגר קרויה נדילה ור"מ מוקי לה בסרוחה מעיקרא ועוד הקשה בקונט' דמאי בעי לאחויי דרבא הכא ה"ל למימר משכחת לה בנבילה מסרחת והא נמי יש ליישב דה"פ כדרבא דשייך "ילשון אכילה אפי" במסרחת מדקאמר שלא אוכל סתם ואכל עפר פטור הא שלא אוכל עפר ואכל חייב אלמא שייך לשון אכילה אפי׳ בעפר וכ״ש בנבילה מסרחת וטפי ה״ל לאיתויי בעיא דרבא שבועה שלא אוכל עפר בכמה דמפורש טפי אלא רישא דמילחא נקט והא דקאמר אף אנן נמי תנינא מייתי ראיה דשייך לשון אכילה גבי נבילה סרוחה דכמה שקצים ורמשים איכא דלא חזו לאכילה טפי מנבילה סרוחה והשתא מיתוקמא שפיר מתני׳ סיפא במפרש כדאוקימנא ומשכחת לה שפיר בלאו והן וא״ת וכיון דנבילה (ב) סורחת הויא בכלל נבילה בלא כולל דברים המותרים אתי שפיר כיון דאמר שבועה שלא אוכל נבילה מגו דחיילא אסרוחה חיילא נמי אשאינה סרוחה וי"ל דלא משמע סרוחה בכלל נבילה אלא כשכולל עמהן דברים המותרים דגלי אדעתיה שרצה לאסור עלמו בדבר המותר אבל קשה לר"י דמאי מייתי רב מרי אף אנן נמי תנינא אדרבה מקשי ליה מינה דהא אוקמה מתני במפרש שלא אוכל נבילה דאז ודאי הויא לשון אכילה וכן נמי תקשה לרבא דפטר בנשבע סתם ואכל עפר דלא הוי בכלל לשון אכילה ול"ל כדמשני הש"ס דשאני התם דאחשביה מעיקרא ולגבי הא דהוי סתם כמפרש הוה ידע מעיקרא דאהני טעמא דאחשבה אבל אי אפי׳ כי מפרש לא מהני במידי דלאו בר אכילה לא ס״ד דליתהני הא דאחשביה שיחשב כמו בר אכילה ומסיק כיון דאחשביה חשיב בר אכילה כיון דאכל מעיקרא והדר אשתבע וע"ק לר"י מדתניא בחוספתא דשבועות שבועה שאוכל ואכל אוכלין אסורין כגון פיגול נוחר וטמא פטור ור"ש מחייב והיינו בע"ר בשאינם סרוחים מדמחייב ר"ש לפי שלא חלה שבועה עלייהו ע"י כולל אלמא אפי׳ באין סרוחה חלה שבועה לרבנן ע״י כולל ולפ״ה נמי דפירש דמשכחת הן בדברים המוחרים קשיא דאפי׳ באסורין נמי משכחת לה כשאומר סתם שאוכל ואינו מזכיר האיסור כדמשמע התם ונראה לר"י דבקונט' לא פירש אלא משום ר"ש דלדידיה לא חיילא שבועה אדברים האסורין אפי׳ ע"י כולל ומתוספתא שהבאתי יש ראיה לרילב"א דאפי׳ בלא קום עשה חייל על ידי כולל בשאין מזכיר האיסור וא"ת לפ"ה אמאי אינטריך למימר לקמן בסמוך שבועה שלא אוכל תאנים וחזר ואמר שבועה שלא אוכל תאנים וענבים בחזר ואמר שבועה שלא אוכל סתמא סגי וי"ל דאין הכי נמי דלאו דוקא נקט מאנים וענבים אלא כלומר שאמר שלא אוכל סתם וכן נ"ל דאי דוקא נקט תאנים וענבים היכי חיילא שבועה הא ליתא בהן וליכא למימר דלמלקות איירי דלא בעינן לאו והן דלקמן בס"פ (דף כט.) משמע דלקרבן איירי גבי ואכל תאנים והפריש קרבן ומיהו י"ל דמשכחת הן °בתאנים השוערים אבל בלא כולל לא הוי תאנים השוערים בכלל תאנים אלא הטובות לאכול:

אבי איטון יובון בי פי' שנשבע וכלל דברים המותרין עם האסורין לא מחייבינן ליה בכי האי גוונא. ודייק נמי ריש בפחות מכזית מדפטר בה ר׳ שמעון מקרבן כדתניא ר׳ שמעון אומר כל שהוא

למכות לא אמרו כזית אמר לך ר' שמעון היינו טעמא דפטר דלית ליה איסור כולל כלל. דתניא ר׳ שמעון אומר האוכל יוה"כ חייל אאיסור נבלה. בשלמא לריש לקיש דמוקים לה למתניתין בפחות מכזית היינו דמשכחת לה בין אם ישבע שלא יאכל פחות מכזית נבלה ואכלה ביז אם ישבע שיאכל פחות מכזית נבלה ולא אכל בשתיהן חייב. (ולא אמרינן דלאו שאין בו מעשה הוא). דכיון דאינו מושבע מהר סיני בפחות בשלמא לאו משכחת לה אלא הן היכי משכחת לה שבועה שלא אוכל ואכל

א) עי׳ בחידושי הרי״ן מיגש כאן שהביא פי׳ רבינו בשם חד מרבוותא ותמה עליו ע"ש וע"ע בחידושי הרשב"א כאן.

ועפר ולא אכל מגו דחיילא שבועה אעפר

חיילא נמי אנכלה ^(†) פי